بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަޓިފައިޑް ހުކުމް ކޮޕީ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2024/HC-B12/27
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް: -
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: [illegible]

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ހުކުމް ތާރީޚް: 12 މުޙައްރަމް 1446 / 18 ޖުލައި 2024

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ހިނގައި ނިމުނު ތާރީޚު:

27 ޛުލްޙިއްޖާ 1445

03 ޖުލައި 2024

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- **ނަންބަރު:** 145-J/AN/2024/09
- **ނިންމި ކޯޓު:** ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާގުޅޭ ނިންމުމެއް
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 12 ޖޫން 2024
- **ނިންމުނު ތާރީޚު:** 14 ޖޫން 2024

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ޙާޟިރުވި ފަރާތުން:

ސްޓޭޓް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އިބްރާހީމް ނާސިރު

ސީނިއަރ ސްޓޭޓް ޕްރޮސިކިއުޓަރ [illegible] މުޙައްމަދު [illegible]

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް

-

ކޯޓު އަމުރު – ޤާނޫނުއަސާސީގެ 24 ވަނަ މާއްދާ – ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު – ޤާނޫނުއަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާ - [illegible] - [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު – [illegible] – [illegible]

ނޯޓު: މި މައްސަލައަކީ [illegible] މި ޙުކުމް [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫނާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ތަފާސީލު

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) "ކޯޓު އަމުރަކުން އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް" އަދި، [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެ އެ ނިންމުމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން (މީގެ ފަހުން "[illegible]" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް" ނުވަތަ "[illegible] [illegible]") ހުށަހަޅުއްވުން [illegible] [illegible].

2. މި ޝަރީޢަތް ހިނގާފައިވަނީ އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް ނެތި، އެކްސްޕާޓީ (ex parte) މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

މައްސަލައިގެ [illegible]

3. [redacted] [illegible] ހިނގާފައިވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިތުރުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [redacted] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް 12 ޖޫން 2024 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓު އަމުރަކަށްއެދި [illegible] ހުށަހެޅު [illegible]

ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[1] މި ފޯމުގައި އަންނަނިވި މައުލޫމާތުތައް ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީ އޮފް މޯލްޑިވްސް (މިގެ ފަހުން "ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީ") އިން ހޯދާ ހެކި ޤަރީނާގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

01. [redacted] އާއި [redacted] ނަންބަރުތަކުގެ ވެރިފަރާތުގެ މައުލޫމާތު

02. [redacted] އާއި [redacted] ނަންބަރުތަކުން ކޮށްފައިވާ އަދި ރިސީވްވެފައިވާ އެންމެހާ ފޯނު ކޯލްތަކުގެ ރިޕޯޓްތަކާއި، އެންމެހާ ޓެކްސްޓް މެސެޖްގެ ރިޕޯޓްތަކާއި، ސަބްސްކްރައިބަރުގެ ރިޕޯޓްތައް

03. [redacted] އާއި [redacted] ނަންބަރުތަކުގެ ސިމްކާޑް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ފޯނުތަކުގެ އައި.އެމް.އީ.އައި ނަންބަރުތަކާއި، އެ ސިމްކާޑުތަކުގެ އައި.ސީ.ސީ.އައި.ޑީ ނަންބަރުތައް

4. މި ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުން ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2024/307 ކޯޓު އަމުރުން [redacted] އާއި [redacted] ނަންބަރުތަކުގެ ވެރިފަރާތުގެ މައުލޫމާތާއި އެ ސިމް ކާޑު ބޭނުންކޮށްފައިވާ ފޯނުތަކުގެ އައި.އެމް.އީ.އައި ނަންބަރުތަކާއި، އެ ސިމްކާޑުތަކުގެ އައި.ސީ.ސީ.އައި.ޑީ ނަންބަރުތައް ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީއިން ހޯދުމަށް އަމުރުކުރައްވާފައިވެއެވެ.

5. އެ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިތުރަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކާމެދު ގޮތް ނިންމާފައިވަނީ ޝަރީޢަތުން ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރުން އެ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމަވާފައެވެ.

6. ޝަރީޢަތުން ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރުން އެ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމަވާފައިވަނީ [illegible] ނަންބަރުތަކުން ކޮށްފައިވާ އަދި ރިސީވްވެފައިވާ އެންމެހާ ފޯނު ކޯލްތަކުގެ

---

[1] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ނަންބަރު 171/ECF/2024/808 [illegible] ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅި ފޯމު (12 ޖޫން 2024)

[illegible] ބަޔާނާއި، [illegible] ޓެކްސްޓް [illegible] ބަޔާނާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ނިންމުން

7. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާނާއި، [illegible] [illegible] ބަޔާނާއި، [illegible] ޓެކްސްޓް [illegible] ބަޔާނާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

7.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓެލެކޮމިއުނިކޭޝަންސްގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] މަޢުލޫމާތު ދޫކުރުމުގެ އިސްތިސްނާ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

7.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible]

[redacted]

[illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 43/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓެލެކޮމިއުނިކޭޝަންސްގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓެލެކޮމިއުނިކޭޝަންސްގެ ޤާނޫނު") ގެ 50 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] [illegible] [illegible] މަޢުލޫމާތު [illegible] [illegible] [illegible]،

7.3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގައި ޤާނޫނީ މުޢާމަލާތީ މަޢުލޫމާތު ހުކުމުގެ ކުރިން އެ މަޢުލޫމާތު ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުގެ ދުރުން އޮޅޭ ނަތީޖާ ބަލަންޖެހޭކަން އެނގެންއޮންނަކަމާއި،

7.4. މި މައްސަލައިގައި [redacted] [redacted] އެކަން ސާފުކޮށްދީފައިނުވާކަމާއި،

7.5. މި މައްސަލައިގައި ކޯޓު އަމުރަށް އަދި ހުރަހަކީ ފާހަގައި ބައްޔަނުކޮށްފައިވާ ފޯނު ނަންބަރުތަކުން ކޮށްފައިވާ އަދި ރިސީވްކޮށްފައިވާ އެންމެހާ ފޯނު ކޯލްތަކުގެ ތަފްސީލުތަކާއި، އެންމެހާ ކޯލްތަކުގެ ރިކޯޑިންގްތަކާއި، އެންމެހާ ޖީޕީއެސް ލޮކޭޝަން ތަފްސީލުތަކާއި، ސްކްރީންޝޮޓުތަކުގެ ތަފްސީލުތަކަށް އަދިފައިވާއިރު، އެ މަޢުލޫމާތުތަކަކީ ޤާނޫނީ މުޢާމަލާތުތަކުގެ ދައުރާތަކުގެ ކުރިމަތިން އޮތް ހައްޤެއް އަދާ ބޭރިނު މުހިއްމު ހުރިހާހުއްޓުމެއް ކަމަށްވެ.

އިސްތިއުނާފީ ޝަކުވާ

8. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރަށް އަދި ހުރަހަކީ ހުރަހަކަށްވާތީ ނިންމާފައިވާ ސަބަބު އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ، ފުރައިސިޔާޖެހި ޖަވާބުދާރީ ފަރިކަތުގެ އަރިހުގެ ފަރާތުން އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް 02 (ދޭއް) ޝަކުވާ ހުށަހަޅައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރުކިއުލަރުގެ ބަޔާނުގައި ވާގޮތަށް ދެއްކެވިއެވެ.

އެގޮތުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާތަކަކީ؛

8.1. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ވުޒާރާގައި، ފުރުޞަތު ހިނގާ ތަކެތިވާކަމާ ގުޅިގެން، ދިރާގު ޤާނޫނީ މުޢާމަލާތު ގެންނަށް ޤާނޫނީ މުޢާމަލާތު ހުކުމުގެ ކުރިން، އެ މަޢުލޫމާތު ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުގެ ދުރުން އޮޅޭ

ބަލަންޖެހޭގޮތަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީނިޒާމުގެ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި،

8.2. އިސްތިއުނާފުކުރާ ނިންމުމުގައި، ފުލުހުން ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ފޯމުގައި [illegible] ފޯނު ނަންބަރުތަކުން [illegible] އަދި އެ ނަންބަރުތަކަށް [illegible] އެންމެހައި ފޯނު ކޯލްތަކުގެ ތަފްޞީލާއި، އެންމެހައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 34/2020 (ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނު") ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 ([illegible] ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "[illegible] ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު") ގެ 17 ވަނަ މާއްދާއާއި، 25 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

9. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރަށް އެދި [illegible]

ނިސްބަތްވާ ފަރާތް ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ރިޢާޔަތްކޮށްދޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާއި،

10. [illegible] މި މައްސަލައިގައި ކޯޓު އަމުރަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮށްފައިވާ އަދި އެ ނަންބަރުތަކަށް ގުޅާފައިވާ [illegible] [illegible] ތަފްސީލާއި، [illegible] ރެކޯޑިންގތަކާއި، [illegible] ޖިންސީ ގޯނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުރަސްއެޅުމަކަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ [illegible] ނިންމުމެއްކަމުގައި [illegible] [illegible]

11. މި މައްސަލައިގައި އަމުރު [illegible] ފަރާތުން ކޯޓު އަމުރަކަށް [illegible] [illegible] މި ޤަޟިއްޔާގައި ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން އެ [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] ނިންމަވަންޖެހޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކައިގެ ޚުލާސާ

12. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން މައިގަނޑުގޮތެއްގައި ބުނެފައިވަނީ، ކުޑަކުދިންގެ ހައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި، އެ މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ގެ މައްސަލައިގައި ކުޑަކުދިންގެ ހައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނިންމާފައިވާއިރު މި މައްސަލައިގައި [redacted] ދުރުން ހާޒިރުވައިނުވާތީ އެކަމަށް ޢިއްތިބާރުކުރައިފިކަމުން އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ނިންމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުކަމަށެވެ.

13. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤާތު ހިންގުމަށް ފުލުހުންނަށް ދީފައިވާ ބާރެއް ކަމަށް ވިދާޅުވި، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ނިންމުމުން ފުލުހުންނަށް ދީފައިވާ ބާރު ގެއްލިގެންދާގޮތަށް މާނަކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އަދި މާނަކުރުމުގެ ގަވާއިދު ބައްޓަންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާއާ 25 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން ފުލުހުންނަށް ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ބާރުތައް ހަނިވެގެންދާކަމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

14. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުން ބަލައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭނީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ 14 ޖޫން 2024 ގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 "ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް" ގައި [redacted] އަދި [redacted] ނަންބަރުތަކުން ކޯލްކޮށްފައިވާ އަދި ރިސީވްކޮށްފައިވާ އެސްއެމްއެސް، ފޯން ކޯލްތަކުގެ ތަފްސީލުތަކާއި، އެސްއެމްއެސް ކޯލް ރިކޯޑިންގތަކާއި، ޑޭޓާ ސެޝަންގެ ތަފްސީލުތަކާއި، ސައިޓް ލޮކޭޝަނުގެ ތަފްސީލާއި ކަސްޓަމަރ އިންފޮމޭޝަން ހޯދުމަށް ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް އަމުރެއް ނެރެދެވިދާނެ ނިޒާމެއް ކަނޑައެޅުމުގައި،

14.1 ފުލުހުން ހިންގާ ތަޙްޤީޤަކާއި ގުޅިގެން، ޖިނާއީ ޗާޖު މުއާސަލާތުގައި ގުޅުންހުރި މަޢުލޫމާތު ހޯދުމުގެ ކުރިން، އެ މަޢުލޫމާތު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުގެ ދުސްތޫރީ ޙައްޤު ބަލައިގަތުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރާއި އަދި

މިކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވައިފާ ހަމައާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށެވެ،

14.2 ފުލުހުން އެދިފައިވާ އެދުމަކީ، ޤާޟީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/2020 (ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، (ރ)، (ވ)، (ޅ) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 ([illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު)ގެ 17 ވަނަ މާއްދާއާއި 25 ވަނަ މާއްދާއާއި، އަދި މިކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ނިންމާފައިވާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށެވެ.

15. ފުލުހުން އެދިފައިވާ ފަދައިން އަމުރެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވައިފާ [illegible] [illegible].

15.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ (20 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި) ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާޟީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު އަސާސީގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] [illegible][2]

15.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ (21 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި) ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible]

---

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] 15 ވަނަ ނުކުތާ

ފޯރު ކޯޓުތަކާއި، އެންމެހާ ކޯޓުތަކުގެ ރިޔާސަތުތަކާއި، އެންމެހާ ޖުޑީޝަލް މުވައްޒަފުންގެ ތަމްރީނުތަކަށް

އެދުރުން، އެއީ ޤާޟީ މުޤައްރަރުގެ ނަޒަރިއްޔާތުތަކަށް ބޭރުނުވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކެއް

ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަ އުސޫލެވެ.[3]

16. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ބައެއް ކަންކަން ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފު ކަމަށް ބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަލާފައިވަނީ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. މިގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 20 ވަނަ ޕެރެގްރާފާއި، 21 ވަނަ ޕެރެގްރާފާއި އަދި 22 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފު ނިންމުންތަކެއް ކަމުގައެވެ.

17. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގެ 20 ވަނަ ޕެރެގްރާފާއި، 21 ވަނަ ޕެރެގްރާފަށް މިހާރު މި އިސްތިއުނާފުގައި ބަހުސްކުރެވޭ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 ނިންމުމަށް ފާސްކުރުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ޕެރެގްރާފުތައް ކަމުގައިވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލު ދެނެގަތުން މުހިންމެވެ. އެއީ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 ނިންމުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ބަލާލާފައިނުވާތީއެވެ.

18. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 20 ވަނަ ޕެރެގްރާފާއި، 21 ވަނަ ޕެރެގްރާފާއި އަދި 22 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލުތައް

---

[3] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ނިންމުމުގެ 19 ވަނަ ނަންބަރު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ޤަޟިއްޔާއިން ބާޠިލުކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ބާޠިލުކުރުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވެއެވެ.

18.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައި "ޖިނާއީ ކުށެއް ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤަށް ބޭނުންވެގެން، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤު ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާ އިދާރާއަކަށް މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން" މިހެން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމުގެ ކުރިން އޭގެ ވެރިފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[4] [illegible] [illegible] [illegible] މަޢުލޫމާތު [illegible] ތަޙުޤީޤު އިދާރާއަކަށް ދިނުމުގެ ކުރިން އޭގެ ވެރިފަރާތުގެ ހުއްދަ ހޯދުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެއެވެ. [illegible] އަންނަނިވި [illegible] [illegible][5]

18.1.1 [illegible]

18.1.2 [illegible]

---

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ޤަޟިއްޔާގެ 16 ވަނަ ނުކުތާ

[5] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ޤަޟިއްޔާގެ 17 ވަނަ ނުކުތާ

18.1.3 މިފަދަ މަޢުލޫމާތު [illegible]

18.1.4 [illegible]

18.2 ޤާނޫނުއަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާއާއި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ [illegible][6]

19 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 24 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible]

---

[6] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ޤަޟިއްޔާގެ 22 ވަނަ ނުކުތާ

ބާބުގައި ޝާމިލުވާ މާއްދާއެކެވެ. މިއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ވަޒަންކުރަންޖެހޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައިވާ [illegible] [illegible]. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަމާއި ގުޅޭ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަން އިސްލާމްދީނުގެ [illegible] ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮންމެ [illegible].

20 މި [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މާއްދާތަކަށް [illegible] [illegible]. [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 24 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

21 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގައި [illegible] އެންމެހައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[7] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]،

---

[7] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 236 ވަނަ މާއްދާ

މައްސަލަތައް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންވާނޭ ތަޙްޤީޤު ކުރުމާއި، އަދި ޤާނޫނު ދެމެހެއްޓުމަކީ ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދެވެ.[8] މިއީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި [illegible] [illegible] ބޭނުމާއި، ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ މަޤްޞަދު ބަޔާންކުރާ ގޮތެވެ.

22 މިކަން އިތުރަށް ތަފްޞީލުކޮށްފައިވާ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނުގައެވެ. މިގޮތުން، މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަމަންއަމާންކަން ދެމެހެއްޓުމަށް ކުރަންޖެހޭ [illegible]، [illegible] ޤާނޫނު [illegible] ޤާނޫނު ދެމެހެއްޓުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާއިމުކުރުން ހިމެނެއެވެ.

23 [illegible][9]

24 [illegible][10] [illegible]

---

[8] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 244 ވަނަ މާއްދާ

[9] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ)

[10] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާ

ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. މި މައްސަލައިގެ ބޭނުމަށް މުހިންމުވަނީ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރެވެ. އެ ނަންބަރުގައިވަނީ ޖިނާއީ ކުށެއް ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއްގެ ތަޙްޤީޤަށް ބޭނުންވެގެން، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤު ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާ އިދާރާއަކަށް މައުލޫމާތު ހާމަކުރުމަކީ އާންމު އުސޫލަށް [illegible] އިސްތިސްނާއެއް ކަމުގައެވެ. އަދި އެ ޤާނޫނުން މައުލޫމާތު ހާމަކުރުމަށް ޤާނޫނު ހުރަސްނާޅާކަމުގައެވެ.

25 އެހެންކަމުން، މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީގައި [illegible] ނުވަތަ އެ އިދާރާގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ހުރި މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެދުމުން [illegible] ކޯޓު އަމުރެއް [illegible] [illegible] [illegible].

26 މިސާލަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] ބެލުމުގައި ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދޭނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖްރާއަތާއި އެއްގޮތަށެވެ. އަދި [illegible] [illegible] ސަރވިސްޕްރޮވައިޑަރުގެ ހައިސިއްޔަތުން ކޯޓުން އެދުމާއި، އެކަމުގައި އަމުރަކަށް އެދުމުން، ކޯޓު އަމުރު ނެރުމުގައި [illegible] ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައެވެ. މިގޮތުން، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ކުށެއް ކަމާއި، އިދާރާއަށް ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާ ކަމެއް، އަދި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] ކުރެވޭ، [illegible] [illegible] [illegible] ލިބިފައިވާކަން، ސަރވިސްޕްރޮވައިޑަރުން [illegible] ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަމެވެ.

27 މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެދިފައިވާ މައުލޫމާތުތަކަކީ ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ހުރި މައުލޫމާތުތަކެއްކަން ސާފެވެ.

މިކަން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 ނިންމުމުގައިވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[11] އަދި ހަމައެއާއެކު، ފޮޓޯއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ [redacted] ބަޔާނުން، ކުރެން ހިނގާފައިވާކަމަށް ބެލުމުގެ އިންތިޒާމު ޕޯސްޓަކާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މި [illegible] [redacted] ކުރެން ހިނގާފައިވާކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 ނިންމުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

28 އެހެނަސް، މިކަންކަން ފާހަގަކުރުމާއެކުވެސް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 ނިންމުމުން ނިންމާފައިވަނީ [redacted] އަދި [redacted] ފޯން ނަންބަރުތަކުން ކޯލްކޮށްފައިވާ އަދި ރިސީވްކޮށްފައިވާ އެންމެހާ ފޯން ކޯލްތަކުގެ ތަފްސީލުތަކާއި، އެންމެހާ ކޯލްތަކުގެ ރިކޯޑިންގްތަކާއި، އެންމެހާ ޓެކްސްޓް މެސެޖްގެ ތަފްސީލުތަކާއި، ސްކްރީންޝޮޓްތަކުގެ ތަފްސީލުތައް ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީއިން ހޯދުމަށްޓަކައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] އެދިފައިވާ ގޮތަށް އަމުރެއް [illegible] ނިންމަވާފައެވެ. ސަބަބަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ދައުލަތާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ނިސްބަތްވާ ފޯނުތަކުގެ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [redacted]

[redacted]

[redacted]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ފާހަގަކޮށެވެ.[12] އަދި ހަމައެއާއެކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ

---

[11] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެ ނިންމުމުގެ 15 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

[12] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެ ނިންމުމުގެ 17 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގައި އަމުރު ފާސްކުރުމުގައި، [illegible] މައްސަލައާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ފާހަގަކޮށްފާ.[13]

29 މިކަންކަމުގެ އަލިގައި މި މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތްތަކަށް ބަލާއިރު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 ނިންމުން ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކަށް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ޤަޟިއްޔާއިން ތާއީދުކޮށްފައެވެ. އެއީ:

29.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގެ 20 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފުވާކަން

29.2 [illegible]، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] 21 ވަނަ ޕެރެގްރާފާއި 22 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައިވާ [illegible]

---

[13] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 19 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

ތަފްސީލު [illegible] (“proportionality test” އިން އެކަން ވަޒަންކުރުމަކީ) ޤާނޫނު [illegible]

ކަމެއް ކަމުގައިނުވާތީ، [illegible]

30 “Right to privacy” އަކީ އަސާސީ ޙައްޤެއްގެ ގޮތުގައި އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާއި ބެހޭ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާ،[14] އަދި މަދަނީ އަދި ސިޔާސީ ޙައްޤުތަކާއި ބެހޭ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާގައި[15] ބަޔާންކުރެއެވެ.[16] މި ޙައްޤު ހިފެހެއްޓޭނީ ނުވަތަ ހަނިކުރެވޭނީ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި މި ޙައްޤު ހިފެހެއްޓޭނީ ނުވަތަ ހަނިކުރެވޭނީ ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] (as prescribed by law) [illegible] [illegible] އޮތް މިންވަރަށް ބަލައި (as necessary)، އަދި ޙައްޤު ހަނިކުރާ ބޭނުން ހާސިލުވާ މިންވަރަށް ނުވަތަ ނިސްބަތުން (principle of proportionality) އެވެ.[17]

---

[14] Article 12 of Universal Declaration of Human Rights

[15] Article 17 of International Covenant on Civil and Political Rights

[16] [illegible]

American Covenant on Human Rights (Pact of San Jose), Article 11

Council of Europe Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, Article 1

Convention on the Rights of the Child, Article 16

International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families, Article 14

The Arab Charter on Human Rights, Article 16 and Article 21

ފަދަ މުޢާހަދާތައް ހިމެނެއެވެ.

[17] UN General Assembly Resolution on Right to Privacy in the Digital Age, UN Doc A/RES/75/176 (16 December 2020)

UN Human Rights Council Resolution on the Right to Privacy in the Digital Age, UN Doc A/HRC/48/4 (7 October 2021)

31 ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން ކުރިއަށްގެންދާ ތަޙުޤީޤާތަކާއި ގުޅިގެން، ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ރައްކާތެރިކަމާ މުއާމަލާތަކާ ޚާއްސަ އިސްތިސްނާ ދާއިރާތަކުގައި ކޯޓު އަމުރަކާއެކު ދަރުބާރު ދުރާލާ މައުލޫމާތުތައް ހޯދުމުގައި އެނގިނަން ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނުތަކުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[18]

32 މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، ހަމަ ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ފުރުޞަތުގެ ފަރާތުން ބުނާ ފަދަ ސަބަބުތަކުން އިތުރު އަދި އެ ސަބަބުގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤު ހިންގަމުންދާއިރު އަދި ނުނިމިހުރި ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ސަބަބު އެއް ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެފައިވާނަމަ، ކަމުގެ ހަމަތަކަށް ޝަރުޢީ ގޮތުން ބެލުން ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަޙަތު ބަލައިގެން ސީދާ ގޮތުގެ ބަރާބަރު ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. އަދި، މި އަސާސީ ޙައްޤުގެ ސަލާމަތްކަމަށް ބަލައިގެން ކުރިއަށްދާންވާނެއެވެ.

33 އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނުގެ ނިޒާމުގައި ޝަރުޢީ ހަމަތަކާ ޚިލާފުވާ އުސޫލުން ފޯނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ކޯޓު އަމުރަކާ އެކު ކުރާ ކަންތައްތަކަށް ދައްކާ ސަބަބު، މި މައްސަލައިގައި މި ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު އެ ކުރަންވާ ކަމާ ކުރިމަތިކުރެވޭ ކޯޓު އަމުރު ނެރުމުގެ ބާރު ހަމައެކަނި ކަނޑައަޅަނީ ޤާނޫނުގެ ހުކުމުތަކަށެވެ. ރައްޔިތުންގެ ރައްކާތެރިކަމަށް އިސްތިސްނާ ހަމަތަކުގެ ދަށުން މި ބާވަތުގެ އަމުރުތައް ނެރުމުގައި ކޯޓުތަކުން ބަލަން ޖެހޭ އަސާސީ ކަންކަމަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެއެވެ.

34 ފޯނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ކުރަނީ ބަލާ ކަނޑައަޅުއްވާ މައްސަލަ ބަލައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ،[19] އެ އަމުރުގައި ގުޅިގެން ފޯނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް އެދުން ދިމާވާ ކަށަވަރު ވަކިން ބަޔާންކޮށް ސާބިތުކުރާނެ، އެ އަމުރުގައި ގުޅިގެން މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެދިފައިވާތީއެވެ

---

[18] Electronic Communications Privacy Act of 1986 of USA, 18 U.S.C, Chapter 121
Regulation of Investigatory Powers Act 2000 of United Kingdom
Telecommunications (Interception and Access) Act 1979 of Australia, Section 116
Act 593, Criminal Procedure Code of Malaysia (revised 1999), Section 116

[19] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2024/307 ކޯޓު އަމުރުން [redacted] އަދި [redacted] ނަންބަރުތަކުގެ ތަފްޞީލުތަކުގެ މައުލޫމާތާއި އެ ސިމް ކާޑު ބޭނުންކުރާ ފަރާތުގެ ނަމާއި ނަންބަރުތަކާއި، އެ ސިމްކާޑުތަކުގެ އައި.އެމް.އީ.އައި ނަންބަރުތަކާއި، އައިސީސީއައިޑީ ނަންބަރުތައް ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީ އޮފް މޯލްޑިވްސްއިން ހޯދުމަށް އަމުރުކުރެވިފައެވެ.

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި އެ ޤަރާރާއި އެއްގޮތަށް މައްސަލަ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާނޫނެކަމާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކާއި ސަރަޙައްދުން ސާބިތުކުރުމުންނެވެ. މިކަމުންވެސް އެނގިގެންދާ ކަމަކީ ޖިނާއީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅުންހުރި ގާނޫނީ އުޞޫލުތައް ނިޔާކުރުމުގައި ހިނގާ ކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤަވާއިދުގެ ސަރަޙައްދުންތަކެވެ. މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އަރިހާ މިންގަނޑުތަކުގެ ދަށުގައި ޖިނާއީ ޤަވާއިދުގެ މުދިރުންކަމުގެ ވަކިކަމަކީ ސަރަޙައްދުގެ މަޤްޞަދުގައި ޖިނާއީ ޙައްޤުތަކުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ޖިނާއީ ދައުވާއާއި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރެއް ނެރުމާއި ކަނޑައެޅުމަށް ދައުލަތުން ޖިނާއީ ހުކުމްތަކުގެ އުޞޫލުގެ ސުލޫކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލުތަކާ ސަރަޙައްދުން ސާބިތުކުރެވޭނެ ގޮތުގެ މިއަދުވެސް އެކަން ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމުގެ ޙައްޤުތަކެވެ. މި ކަނޑައެޅުން އަރިހުން ފުރިހަމަ ކުރުމަކީ، މިއީ މިވަގުތު ސަރަޙައްދުގެ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އަމަލު ސާބިތުކުރުންތަކުން، މިކަމުގެ ދައުވާއަކީ ގޮތުން ނިންމާކަށްނޭވެ.

35 އެހެންކަމުން، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދެއްވާފައިވާ ކަންކަމާއި، އަދި ވަކިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/24 ގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނިންމުމުގައިވާ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ އަލީގައި މިކަމުން ނިކުންނަ ނަތީޖާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 "ކޯޓު އަމުރަކީ އަދި ޝަރީޢަތް ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުމަކީ" ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/9 ގެ ސުޕްރީމްގެ 20، 21 އަދި 22 ވަނަ ޕެރެގްރާފުތައް ތަޢުލީމުކުރާ [redacted] އަދި [redacted] ވިޔަ ނަންބަރުތަކާން ކަނޑައެޅިވާ އަދި ރިސްކްފުލްއިވާ އެންމެހާ ފަހު ކާރިތަކުގެ ތަފްސީލުތަކާއި، އެންމެހާ ކޯޓުތަކުގެ ރިޕޯޓްނިޔަތަކާއި، އެންމެހާ ޖިނާއީ ޖިސްޓިގެ ތަފްސީލުތަކާއި، ސަރުޖާރުތަކުގެ ތަފްސީލުތައް ކޯޕީރައިޓްސަކަން އޮތޯރިޓީއިން ހުށަހަޅުއްވަން ދިނުމަށް ފޯރުކޮށްދޭނެ ޙިމާޔަތް އޮތުމުގައި ގޮތަށް ޤަރާރު ނުކުތުމަށް ނިޔާކުރުމުގައި ނިޔާ ނިންމުން ބާޠިލުވެގެވެ.

ނިންމަން ފެނުނު ގޮތް

36 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) ނިންމުމުގައި [redacted] އަދި [redacted] ފޯނު ނަންބަރުތަކުން ކޮށްފައިވާ އަދި ރިސީވްވެފައިވާ އެންމެހާ ކޯލްތަކުގެ ތަފްޞީލުތަކާއި، އެންމެހާ ކޯލްތަކުގެ ރިކޯޑިންގތަކާއި، އެންމެހާ ޓެކްސްޓް މެސެޖްގެ ތަފްޞީލުތަކާއި، [illegible] ތަފްޞީލުތައް ކޮމިއުނިކޭޝަން އޮތޯރިޓީއިން ހޯދުމަށްޓަކައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް އަމުރެއް ނެރެދެވެން ނެތްކަމަށް ނިންމި ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ފަރާތުން މިއަދުން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުތެރޭގައި އެ އަމުރަށް އެދުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންދެން ކަމަށް އަންގައި މިމައްސަލަ ނިންމަން ފެނުނެވެ.

[illegible]

37 މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

38 މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2024/09 (14 ޖޫން 2024) "ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާއެކު ނިންމިގޮތް" ގައި [redacted] އަދި [redacted] ފޯނު ނަންބަރުތަކުން ކޮށްފައިވާ އަދި ރިސީވްވެފައިވާ އެންމެހާ ފޯން ކޯލްތަކުގެ ތަފްސީލުތަކާއި، އެންމެހާ ޓެކްސްޓް މެސެޖްގެ ތަފްސީލުތަކާއި، [illegible] ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] މިއަދު (18 ޖުލައި 2024) ން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސްއަށެއް) [illegible] މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫން މުޙައްމަދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް